

20D Nr. 888 / COM
Data: 14/07/2023

Nr. 20 / 26/09 / MA
Data: 14.07.2023

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

SENAT
BIROUL PERMANENT
Nr. 1266
Data: 17.07.2023

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

Domnului secretar general MARIO-OVIDIU OPREA

În conformitate cu prevederile art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, vă înaintăm spre informare **Raportul privind datoria publică guvernamentală la 31 decembrie 2022**, elaborat de Ministerul Finanțelor și aprobat în ședința Guvernului din data de 13 iulie 2023.

Cu aleasă considerație,

SECRETAR GENERAL AL GUVERNULUI

MIRCEA ABRUDEAN

Ministerul Finanțelor

Raport privind datoria publică guvernamentală

31 decembrie 2022

Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică

Cuprins:

1. Evoluții ale economiei românești
2. Strategia de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale în anul 2022
 - 2.1. Finanțarea deficitului bugetar
 - 2.2. Piața internă a titlurilor de stat
 - 2.3. Emisiuni de eurobligațiuni și împrumuturi externe contractate în anul 2022
 - 2.4. Administrarea lichidităților în anul 2022
3. Analiza portofoliului de datorie publică guvernamentală și a riscurilor asociate acestei datorii
 - 3.1. Portofoliul datoriei publice guvernamentale și riscurile asociate acesteia
 - 3.2. Implementarea Strategiei de administrare a datoriei publice guvernamentale pentru perioada
4. Datoria guvernamentală conform metodologiei UE

1. Evoluții ale economiei românești în anul 2022

În 2022 economia României a revenit la nivelul pre-pandemie mai devreme decât se anticipa. Măsurile economice și fiscale active au fost eficiente în susținerea activității economice: creșterea economică de 4,7% în 2022 reflectă o redresare economică completă, determinată, pe partea de cerere, cu precădere de consumul privat și investiții.

România a încheiat anul 2022 cu o rată anuală a inflației de 16,4% (în creștere cu 8,2 puncte procentuale față de nivelul de 8,2% din decembrie 2021). Presiunile inflaționiste interne au fost generate, în principal, de creșterile de preț survenite la bunurile energetice dar și de majorările prețurilor mărfurilor alimentare. Ca medie anuală, inflația s-a situat la un nivel de 13,8%.

România a reușit să păstreze un echilibru economic relativ stabil, inclusiv în ceea ce privește piața forței de muncă care a fost susținută de instituirea unor măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor, îmbunătățirea flexibilității la locul de muncă, precum și redirecționarea resurselor umane către sectoarele mai puțin afectate de criză și cu perspectivă de creștere în următorii ani. În aceste condiții, în 2022, față de anul anterior, s-a înregistrat o creștere atât a populației ocupate, cât și a numărului de salariați (cu 0,7%, respectiv cu 1,1%), în timp ce rata șomajului BIM s-a menținut constantă (la 5,6%).

În anul 2022, deficitul de cont curent a crescut la 9,3% din PIB, comparativ cu 7,3% în anul 2021.

Indicatori macroeconomici

Indicatori	2021	2022
PIB		
- miliarde lei	1187,4	1409,8
- creștere reală, %	5,8	4,7
Soldul contului curent (% în PIB)	-7,3	- 9,3
Indicele prețurilor de consum (IPC)		
- sfârșitul anului	8,2	16,4
- medie anuală	5,1	13,8
Cursul de schimb mediu		
- RON/EUR	4,9204	4,9315
- RON/USD	4,1604	4,6885

Sursa: CNSP- prognoza de primăvară a principalilor indicatori macroeconomici – aprilie 2023

Deficitul bugetului general consolidat în termeni cash, în anul 2022 a fost de 5,7% din PIB, în timp ce deficitul bugetar calculat conform metodologiei UE (ESA 2010) a reprezentat 6,2% din PIB.

În aceste condiții, necesarul brut de finanțare determinat de nivelul deficitului bugetar și de volumul refinanțării datoriei publice guvernamentale, se prezintă după cum urmează în tabelul de mai jos:

mld. lei		
Indicator	2021	2022
Veniturile administrației publice centrale ¹	306,8	376,4
Cheptuilele administrației publice centrale ²	389,8	458,1
Deficit bugetar aferent administrației publice centrale ³ (I)	83,0	81,7
Refinanțarea datoriei publice guvernamentale ⁴ (II)	53,5	78,9
Necesar brut de finanțare (I+II)	136,5	160,6

Sursa: MF

Ratingul suveran

Pe parcursul anului 2022, agențiile de rating Standard & Poor's și Moody's au menținut evaluarea României în categoria recomandată investițiilor (Standard & Poor's – BBB-/A-3 și Moody's – Baa3/P-3). Deciziile au luat în considerare perspectiva pozitivă a creșterii economice susținută de fondurile din Next Generation EU și angajamentul autorităților române privind consolidarea fiscală în cadrul procedurii de deficit excesiv, dar au semnalat o serie de riscuri care ar putea afecta în perioada următoare ratingul suveran, cum ar fi nerealizarea unei reduceri susținute a dezechilibrelor fiscale sau deteriorarea structurală a finanțelor publice, precum și adâncirea deficitului de cont curent sau o creștere a riscului geopolitic ca urmare a invaziei ruse în Ucraina.

În luna octombrie 2022, Fitch a confirmat ratingul de țară la BBB-/F-3 și perspectiva negativă, ținând cont de apartenența României la UE și fluxurile de capital ale UE care sprijină stabilitatea externă și macrostabilitatea internă, precum și de PIB-ul pe cap de locuitor și indicatorii de guvernare și de dezvoltare umană care sunt peste cei înregistrați de țări vecine.

2. Strategia de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale în anul 2022

2.1. Finanțarea deficitului bugetar

Finanțarea deficitului bugetar în anul 2022 s-a realizat din surse interne și externe. Sursele necesare refinanțării datoriei publice guvernamentale s-au asigurat de pe

¹ Calculat conform metodologiei cash prin aplicarea unor norme conform metodologiei UE

² Calculat conform metodologiei cash prin aplicarea unor norme conform metodologiei UE

³ Calculat conform metodologiei cash prin aplicarea unor norme conform metodologiei UE

⁴ Volumul rambursărilor de rate de capital și de refinanțări de titluri de stat în contul datoriei publice guvernamentale, conform legislației naționale, calculată pe baza soldului datoriei la sfârșitul anului 2022 (include garanțiile de stat, dar nu include finanțarea temporară).

piețele pe care s-a emis această datorie, precum și din rezerva în valută la dispoziția Trezoreriei Statului.

Instrumentele de datorie utilizate pentru finanțarea deficitului bugetar și refinanțarea datoriei publice au fost:

- a) *emisiuni de titluri de stat în lei, respectiv certificate de trezorerie cu discount și obligațiuni de stat de tip benchmark pe piața internă, cu scadențe pe termen mediu și lung, până la 15 ani,*
- b) *emisiuni de titluri de stat în EUR pe piața internă,*
- c) *titluri de stat destinate populației lansate în cadrul Programului TEZAUR prin intermediul unităților operative ale Trezoreriei Statului, precum și prin subunitățile poștale ale Companiei Naționale Poșta Română, precum și în cadrul programului FIDELIS derulat prin intermediul sindicatului de bănci selectat format din Banca Transilvania/BT Capital Partners, BCR, BRD și Alpha Bank,*
- d) *emisiuni de euroobligațiuni în EUR și USD pe piețele financiare internaționale,*
- e) *trageri din împrumuturi interne și externe,*
- f) *împrumuturi din disponibilitățile Contului Curent General al Trezoreriei Statului,*

Pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice și evitarea presiunilor sezoniere în asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, în vederea reducerii riscului de refinanțare și de lichiditate s-a avut în vedere menținerea rezervei financiare (buffer) în valută la dispoziția Trezoreriei Statului, pentru acoperirea necesităților de finanțare a deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice.

2.2. Piața internă a titlurilor de stat

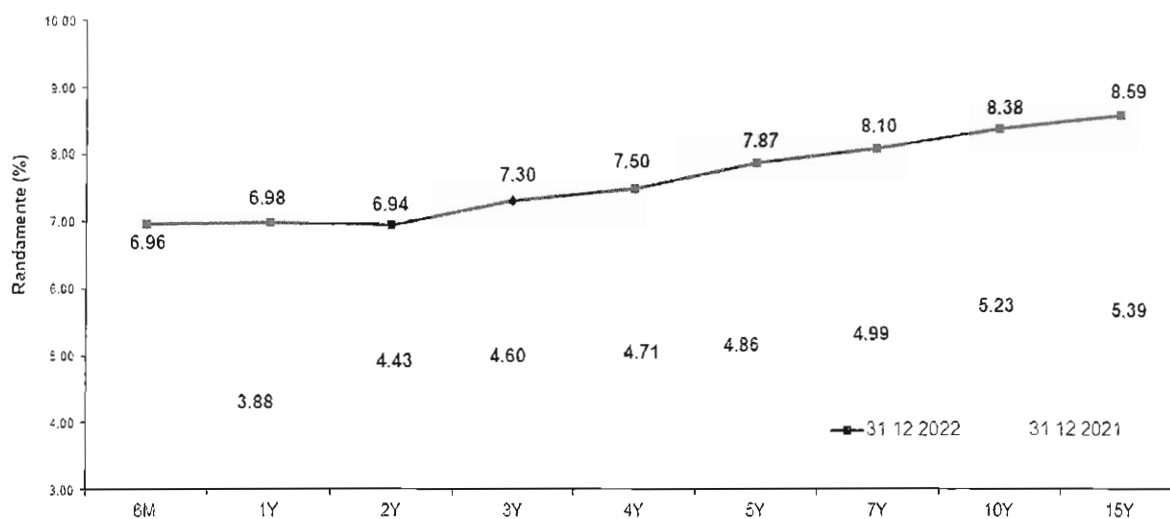
Piața primară

Evoluțiile din piața internă a titlurilor de stat au fost influențate de creșterea accentuată a inflației pe plan european și mondial, iar izbucnirea războiului din Ucraina și majorarea prețurilor la combustibili și materii prime au antrenat episoade de creștere a volatilității pe piața financiară internațională și de deteriorare a sentimentul investitorilor, pe fondul accentuării dezechilibrului extern și incertitudinilor asociate consolidării bugetare.

Pe parcursul anului 2022, curba de randamente a avut o tendință crescătoare înregistrând creșteri de cca 250 – 350 bps. Variațiile au fost influențate în principal de perspectivele privind evoluția inflației, ceea ce a determinat Banca Națională a României să majoreze rata dobânzii de politică monetară de 8 ori pe parcursul anului, cu 5,00 puncte procentuale, până la nivelul de 6,75%.

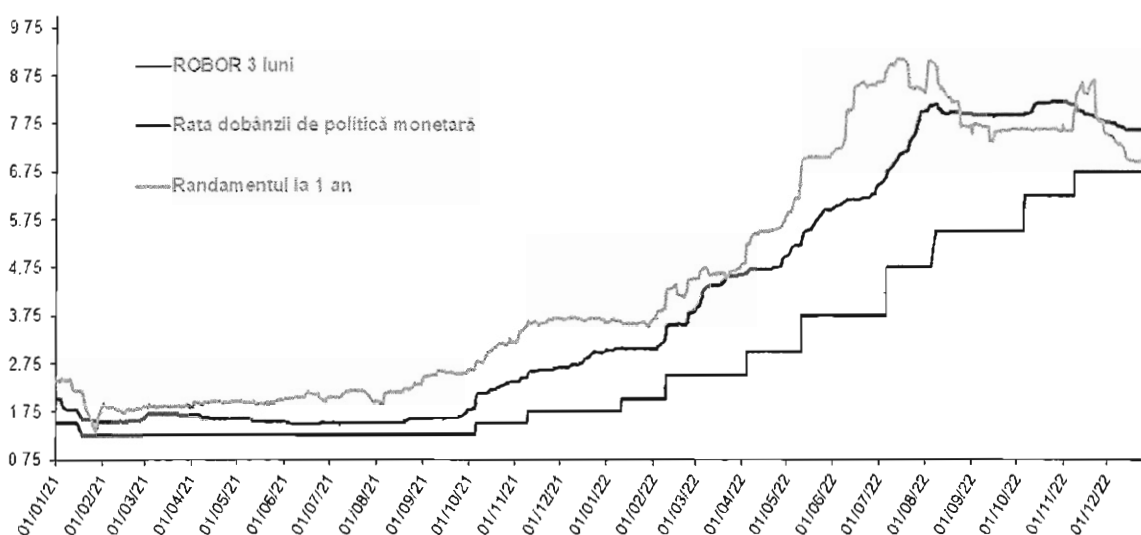
Evoluția randamentelor pe piața secundară internă la sfârșitul anului 2022 vs. sfârșitul anului 2021

Sursa: MF

Rata dobânzii de politică monetară vs. ROBOR la 3 luni și randamentele la 1 an

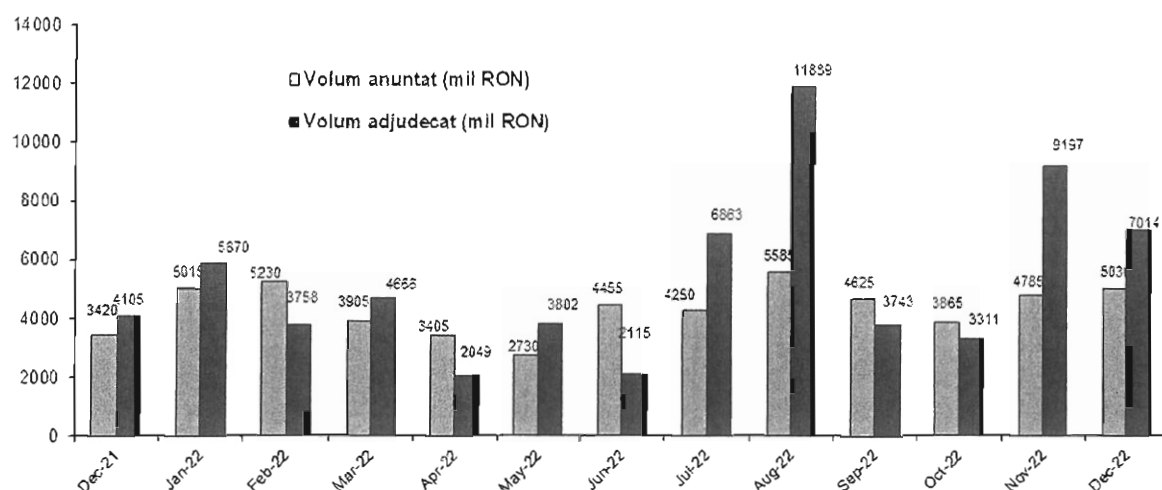

Sursa: MF, BNR

Pe parcursul anului 2022, MF a menținut o politică de emisiuni predictibilă și flexibilă adaptată la cerințele mediului investițional, mai ales pe fondul menținerii nevoilor de finanțare ridicate și a evoluției condițiilor de pe piața internă care au fluctuat considerabil.

Volum anunțat vs. volum adjudecat în perioada decembrie 2021 - decembrie 2022

Sursă: MF

Anul 2022 a debutat cu un nivel superior al valorilor adjudecate raportat la perioada anterioară (ianuarie 2021), ulterior evoluțiile în cadrul licitațiilor de titluri de stat au fost ajustate în raport cu nivelul lichidității pe o piață internă sensibilă la evoluțiile geopolitice și economice internaționale fiind înregistrată o cerere consistentă la sfârșitul anului.

În anul 2022 s-au emis titluri de stat și împrumuturi pe piața internă în valoare totală de cca 90 mld. echivalent lei, incluzând obligațiuni de stat denumite în EUR în valoare de 1,0 mld. EUR și titluri de stat destinate populației în valoare de 18,2 mld. lei.

Titlurile de stat emise pe piața interbancară au avut următoarea structură:

- a) 9,2% reprezintă emisiuni de certificate de trezorerie cu discount și emisiuni de obligațiuni de tip benchmark cu maturități reziduale până la 1 an;
- b) 28,3% reprezintă emisiuni de obligațiuni de tip benchmark cu maturități reziduale între 1 și 5 ani; și
- c) 62,5% reprezintă emisiuni de obligațiuni de tip benchmark cu maturități reziduale între 5 și 14 ani.

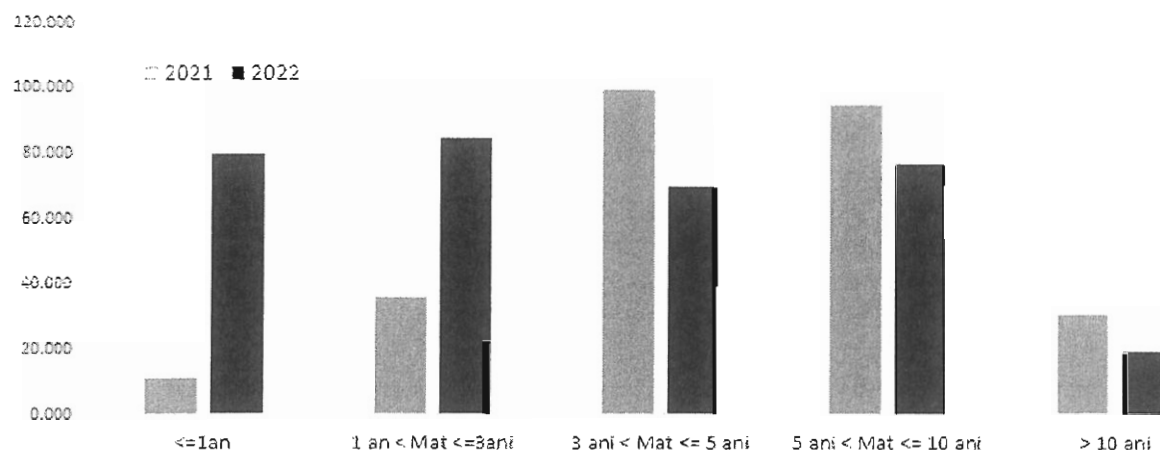
Obligațiunile de stat de tip benchmark denumite în lei cu scadențe inițiale cuprinse între 3 - 15 ani au fost emise și redeschise aproape în fiecare lună. Politica Ministerul Finanțelor a urmărit extinderea maturității medii rămase a titlurilor de stat, mare parte din emisiuni fiind emise pe segmentul maturităților medii și lungi.

În anul 2022 au continuat emisiunile destinate populației prin cele două programe TEZAUR și FIDELIS. În cadrul Programului TEZAUR derulat prin intermediul unităților operative ale Trezoreriei Statului, precum și prin subunitățile postale ale Companiei

Naționala Poșta Română S.A., au fost lansate 11 emisiuni cu maturități cuprinse între 1 și 5 ani, în care peste 114.000 de persoane fizice au investit aproximativ 12,1 mld. lei. În cadrul Programului FIDELIS, prin intermediul sindicatului de bănci selectat format din Banca Transilvania/BT Capital Partners, BCR, BRD și AlphaBank, s-au derulat patru emisiuni, atât în lei (maturități cuprinse între 1 și 3 ani), cât și în EUR (maturități cuprinse între 1 și 2 ani), cu o valoare atrasă de 6,1 mld. echivalent lei.

Structura emisiunilor de titluri de stat pe scadențe (maturitate inițială, mld. lei)

Sursă : MF

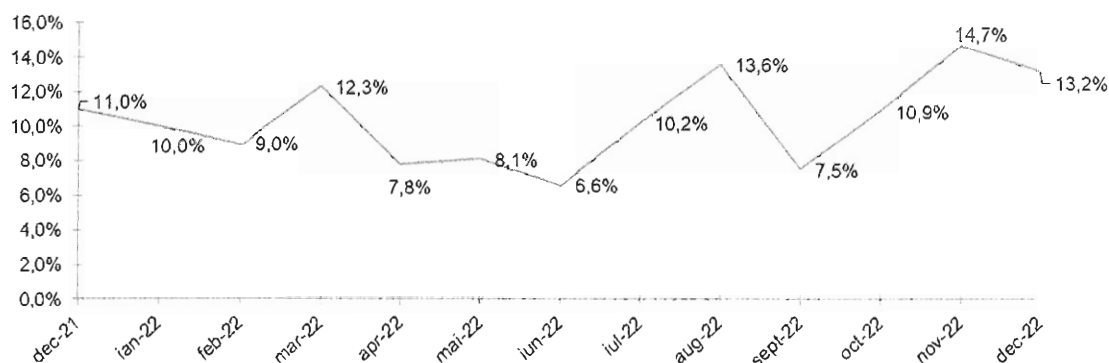
De asemenea, începând cu luna mai 2022 a fost extins grupul dealerilor primari pe piața internă, prin acceptarea CEC Bank, alături de cei 7 dealeri existenți - Banca Comercială Română S.A., Banca Română pentru Dezvoltare – Groupe Société Générale S.A., Banca Transilvania S.A., Citibank Europe Plc. Dublin – Sucursala România, ING Bank N.V. Amsterdam - Sucursala București, Raiffeisen Bank S.A., UniCredit Bank S.A..

Piața secundară

Lichiditatea titlurilor de stat pe piața secundară reprezintă un indicator important în ceea ce privește nivelul de dezvoltare al pieței titlurilor de stat. Pe parcursul anului 2022 gradul de lichiditate, calculat ca raport între volumul total al tranzacțiilor lunare de pe piața secundară și volumul total al titlurilor de stat, a avut o evoluție oscilantă, atingând valori mai mari în lunile martie (12,3%), august (13,6%), noiembrie (14,7%) și decembrie (13,2%) și niveluri minime în lunile aprilie (7,8%) iunie (6,6%) și septembrie (7,5%), când interesul investitorilor s-a direcționat în special pe piața primară ca urmare a necesităților de finanțare guvernamentale ridicate.

Evoluția gradului de lichiditate al titlurilor de stat în lei active în perioada decembrie 2021 - decembrie 2022

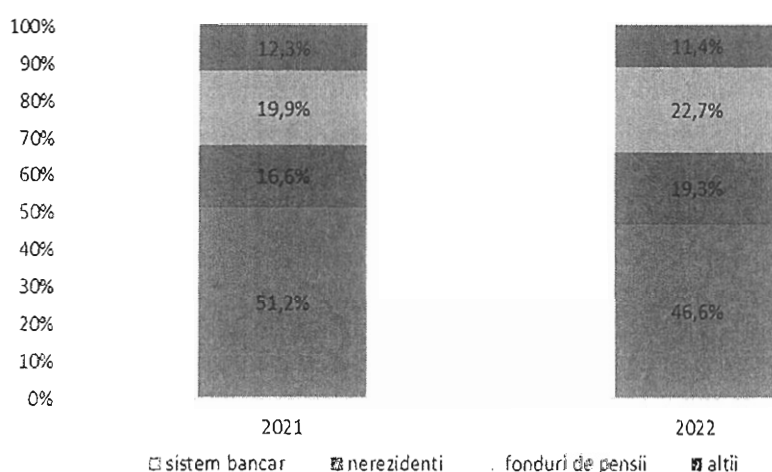

Sursa: MF

Băncile comerciale au continuat să fie principalii investitori pe piața internă a titlurilor de stat, deținând în portofoliu la sfârșitul anului 2022, cca 46% din volumul total al titlurilor de stat emise pe piața internă, în scădere față de sfârșitul anului 2021 (51,2%), fiind urmate de fondurile de pensii care au înregistrat o creștere a deținerilor la 22,7% la sfârșitul anului 2022 față de cca 20% la sfârșitul anului 2021.

În cadrul segmentului de investitori instituționali, fondurile locale de administrare de active și fondurile de pensii private, deși dețin încă o cotă relativ redusă pe piața titlurilor de stat, au reprezentat un participant stabil în procesul de finanțare la nivel guvernamental. Structura investițională a fondurilor private de pensii s-a menținut în continuare cu o proporție majoritară în titluri de stat din activul total.

Evoluția titlurilor de stat după tipul deținătorilor

Sursa: BNR

Investitorii nerezidenți reprezintă în continuare un segment important al pieței titlurilor de stat, asigurând o cerere complementară investitorilor locali prin interesul manifestat în special pe maturități lungi, conducând la diversificarea bazei de investitori. La sfârșitul

anului 2022 deținerile se situau în jurul valorii de 19,3%, în creștere față de nivelul de 16,6% înregistrat la sfârșitul anului 2021.

Deținerile relativ reduse ale nerezidenților înregistrate în perioada 2021 –2022 au limitat vulnerabilitatea pieței interne la perioadele de volatilitate, când investitorii au tendința de a-și lichida sau reduce expunerile pe țările emergente.

Creșterea prezenței investitorilor nerezidenți a fost influențată de contextul așteptărilor de încheiere a ciclului restrictiv de politică monetară a BNR, de forma curbei randamentelor în lei comparativ cu cele din regiune (curbele Ungariei și Poloniei au fost fie inversate fie aplatizate) cât și de volatilitatea mai scăzută a cursului de schimb, dar și de factori interni, cum ar fi creșterea lichidității titlurilor de stat pe toate segmentele, introducerea operațiunilor de administrare a pasivelor, creșterea ponderii titlurilor de stat românești în indicii internaționali (EMBIG - JP Morgan/Barclays) având în vedere că mare parte dintre investitorii instituționali au o politică investițională raportată la structura acestor indici.

Prezența titlurilor de stat românești în indicii regionali JPMorgan și Barclays continuă să aibă o influență pozitivă asupra pieței locale. La sfârșitul anului 2022, 18 serii de obligațiuni de stat românești erau incluse în indexul GBI-EM Global Diversified Investment Grade, cu o pondere de aproximativ 3,72%, și 20 serii în indexul Barclays EM Local Currency Government Index, cu o pondere de 0,89%.

2.3. Emisiuni de euroobligațiuni și împrumuturi externe contractate în anul 2022

Randamentele euroobligațiunilor de stat denuminate în Euro au înregistrat avansuri semnificative în cursul anului 2022 de aproximativ 400-450 bps ca urmare a conflictului din Ucraina și evoluției inflației din zona Euro.

În anul 2022 s-a avut în vedere asigurarea unei prezențe constante pe piețele externe de capital în condiții de cost avantajoase pentru România, precum și diversificarea bazei de investitori și consolidarea rezervei financiare în valută la dispoziția Trezoreriei Statului la un nivel care să acopere până la aproximativ 4 luni din necesarul brut de finanțare. A fost atrasă suma de 8,5 mld. EUR echivalent, prin 4 emisiuni și 4 plasamente private.

Termenii și condițiile titlurilor de stat lansate pe piețele externe se prezintă astfel:

Luna	Valoare totala	Maturitate	Valoare	Cupon	Maturitate	Valoare	Cupon
Ianuarie 2022	2,44 mld. USD	5 ani	1,35 mld. USD	3,000%	10 ani	1,09 mld. USD	3,625%
Februarie 2022	2,5 mld. EUR	6 ani	1,25 mld. EUR	2,125%	12 ani	1,25 mld. EUR	3,750%

Mai 2022	1,75 mld. USD	5 ani	1 mld. USD	5,250%	12 ani	0,75 mld. USD	6,000%
Septembrie 2022	1,35 mld. EUR	4 ani	0,600 mld. EUR	5,000%	7 ani	0,750 mld. EUR	6,625%

Operațiunile de pe piața externă în anul 2022 au inclus și trageri în valoare totală de cca. 4 mld. EUR aferente împrumuturilor contractate de la instituții financiare internaționale (BEI, BIRD, etc.) precum și împrumuturilor de la Uniunea Europeană (UE) în cadrul instrumentelor de finanțare instituite la nivelul UE începând cu anul 2020.

Sumele atrase au fost destinate finanțării deficitului bugetar, refinanțării datoriei publice și consolidării rezervei financiare (buffer) în valută la dispoziția Trezoreriei Statului.

2.4. Administrarea lichidităților în anul 2022

Operațiunile de cash management se realizează de Trezoreria Statului pentru acoperirea golurilor temporare de casă în cursul anului apărute ca urmare a decalajului existent între încasările și plățile în/din contul curent general al trezoreriei.

În conformitate cu legislația în vigoare⁵, asigurarea permanentă a echilibrului dintre resursele contului curent general al trezoreriei statului și necesitățile de finanțare se poate realiza prin:

1. atragerea de depozite pe termen scurt de la instituții de credit sau alte instituții financiare;
2. utilizarea echivalentului în lei al unor sume vândute la rezerva valutară a statului, din conturile de disponibilități în valută rezultate din împrumuturi de stat destinate finanțării și refinanțării datoriei publice, precum și din alte surse stabilite de lege.

În anul 2022, pe fondul decalajului temporar între plățile și încasările bugetare pentru finanțarea golurilor temporare de casă, Trezoreria Statului a efectuat operațiuni de atragere depozite în sumă totală de **178.490 mil. lei**, cu o dobândă medie de 4,67% și maturitate medie de 11,09 zile, astfel:

- ianuarie 2022 = 10.880 mil. lei,
- februarie 2022 = 8.290 mil. lei,
- martie 2022 = 23.600 mil. lei,
- aprilie 2022 = 16.500 mil. lei,
- mai 2022 = 18.850 mil. lei,

⁵ În baza prevederilor art. 8 din OUG 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria statului, precum și OMFP nr.1235/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, aprobată cu modificări prin Legea nr.201/2003

- iunie 2022 = 14.250 mil. lei,
- iulie 2022 = 10.340 mil. lei,
- august 2022 = 12.800 mil. lei,
- septembrie 2022 = 13.025 mil. lei,
- octombrie 2022 = 18.035 mil. lei,
- noiembrie 2022 = 8.550 mil. lei,
- decembrie 2022 = 23.370 mil. lei.

În ceea ce privește utilizarea sumelor în valută pentru finanțarea golurilor temporare de casă, Trezoreria Statului a efectuat un număr de 42 operațiuni de schimb valutar în sumă totală de 5.054,2 mil. EUR (32 operațiuni de schimb valutar) și 808,7 mil. USD (10 operațiuni de schimb valutar).

Deficitul bugetului de stat din anii precedenți înregistrat în contabilitate, nefinanțat prin împrumuturi de stat, împreună cu împrumuturile acordate pentru răscumpărarea la scadență, a împrumuturilor de stat emise pentru finanțarea sau refinanțarea datoriei publice și cu golul temporar de casă, rezultat ca urmare a decalajul zilnic dintre veniturile și cheltuielile cumulate ale bugetului de stat raportate în sistem electronic de către trezoreriile regionale, este finanțat temporar prin împrumuturi din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului.

Potrivit OUG nr. 64/2007 privind datoria publică, împrumutul temporar din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului este un instrument de datorie publică care se poate rambursa prin împrumuturi de stat pentru refinanțarea datoriei publice guvernamentale. În anul 2022, creșterea netă a soldului împrumuturilor din contul curent general al Trezoreriei Statului a fost în sumă de 21,4 mld. lei .

Pentru împrumuturile din contul curent general al Trezoreriei Statului s-au plătit dobânzi în sumă totală de 236,9 mil. lei, rambursările de rate de capital au fost în sumă de 245,3 mld. lei, iar serviciul aferent rambursărilor a fost în sumă totală de 245,6 mld. lei. Serviciul aferent rambursărilor instrumentelor de cash management prin atragerea de depozite, a fost de 176,3 mld. lei, din care rambursările de rate de capital au reprezentat 176,1 mld. lei și plățile de dobânzi aferente acestora au fost de 220,8 mil. lei.

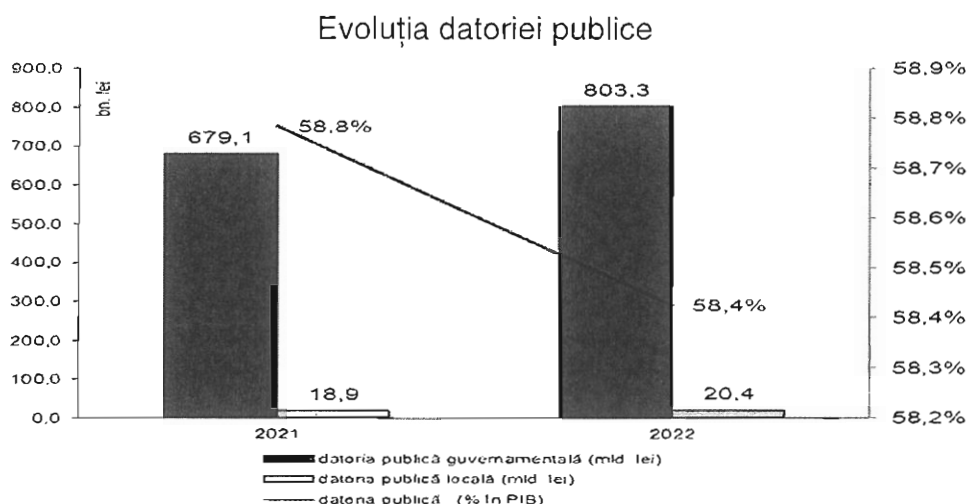
3. Analiza portofoliului de datorie publică guvernamentală și a riscurilor asociate acestei datorii

În contextul evoluțiilor macroeconomice și a piețelor financiare interne și externe, datoria publică contractată la 31 decembrie 2022 se situa la nivelul de 823,7 mld. lei, din care datoria publică guvernamentală în sumă de 803,3 mld. lei (reprezentând 97,5% din total datorie publică), iar datoria publică locală în sumă de 20,4 mld. lei (reprezentând 2,5% din total datorie publică), pe fondul unei creșteri economice de

4,7% din PIB⁶ și în condițiile unui deficit al bugetului general consolidat de 5,7% din PIB⁷.

Creșterea datoriei publice în anul 2022 față de anul 2021, cu 125,7 mld. lei, a fost determinată, în principal, de datoria angajată pentru acoperirea necesităților de finanțare a deficitului bugetar, de volumul refinanțărilor datoriei publice guvernamentale precum și de preluarea la datoria publică guvernamentală a garanțiilor acordate de Eximbank S.A. în nume și cont stat conform Deciziei Curții de Conturi nr. 3/11.01.2023⁸.

Sursă : MF

3.1. Portofoliul datoriei publice guvernamentale și riscurile asociate acesteia ⁹

Datoria publică guvernamentală la 31 decembrie 2022 a fost în valoare 682,9 mld. lei, reprezentând 48,4% din PIB.

Datoria publică guvernamentală directă își menține ponderea cea mai mare în total datorie publică guvernamentală (92,0%). Datoria publică guvernamentală garantată a reprezentat 8,0% în total datorie publică guvernamentală, ca urmare a garanțiilor acordate în cadrul programelor guvernamentale, în principal prin Programul guvernamental Prima Casă/Noua Casă și Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie IMM INVEST ROMÂNIA.

⁶ CNSP- prognoza de primăvară a principalilor indicatori macroeconomici – aprilie 2023

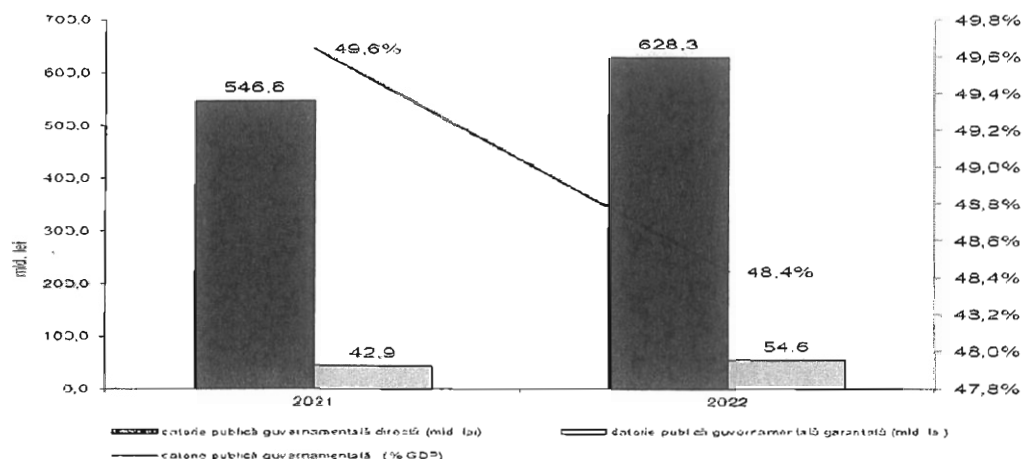
⁷ Deficitul bugetului general consolidat conform execuției la sfârșitul anului 2022

⁸ Conform Deciziei Curții de Conturi nr.3/11.01.2023 Ministerul Finanțelor a emis Ordinul nr. 1473/08.05.2023 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, aprobate prin Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr.1059/2008, care cuprinde, printre altele, includerea în datoria publică a garanțiilor acordate de Eximbank S.A. în nume și cont stat, acordate conform Legii nr.96/2000 privind organizarea și funcționarea Băncii de Export-Import a României EXIMBANK - S.A. republicată, cu modificările și completările ulterioare, din fondurile plasate de Ministerul Finanțelor la Eximbank.

⁹ Nu include finanțarea temporară și instrumente de cash management și nici garanțiile acordate în nume și contul statului de Eximbank preluate în evidență începând cu anul 2022 conform Deciziei Curții de Conturi nr.3/11.01.2023

Datoria publică guvernamentală după tipul datoriei

Sursă :MF

Garanțiile de stat acordate în anul 2022 pentru programele guvernamentale au fost în valoare de 21.446,4 mil. lei, astfel:

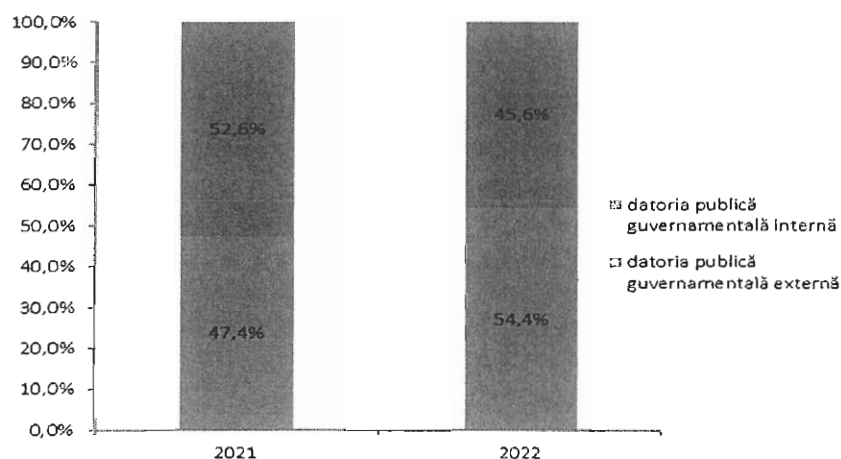
- 1.128,2 mil. lei în cadrul programului guvernamental "Prima Casă/Noua Casă" (OUG nr. 60/2009 cu modificările și completările ulterioare);
- 7.643,2 mil. lei în cadrul programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie – IMM INVEST ROMÂNIA (OUG nr. 110/2017, cu modificările și completările ulterioare);
- 2.511,2 mil. lei în cadrul OUG nr.24/2022 privind aprobarea și finanțarea unor programe de garantare în domenii prioritare pentru economia românească;
- 7.910,9 mil. lei în cadrul OUG nr.99/2022 privind aprobarea schemei de ajutor de stat IMM INVEST PLUS și a componentelor acesteia - IMM INVEST ROMÂNIA, AGRO IMM INVEST, IMM PROD, GARANT CONSTRUCT, INNOVATION și RURAL INVEST;
- 26,2 mil. lei în cadrul OUG nr.95/2022 privind aprobarea programelor guvernamentale de creditare "StudentInvest" și "FamilyStart", precum și pentru modificarea art. 128 alin. (1) din Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;
- 1,8 mil. lei în cadrul Programului privind acordarea unor facilități pentru creditele acordate de instituții de credit și instituții financiare nebancare anumitor categorii de creditori (OUG nr.90/2022, cu modificările și completările ulterioare);
- 0,1 mil. lei în cadrul Programul privind acordarea unor facilități pentru creditele acordate de instituțiile de credit și instituțiile financiare nebancare anumitor categorii de debitori (OUG nr. 37/2020, cu modificările și completările ulterioare).

8. 1.483,7 mil. lei, garanții în condiții de piață, emise de Exim Banca Românească S.A. în numele și în contul statului (Legea nr.96/2000, cu modificările și completările ulterioare);
9. 741,1 mil. lei, garanții în cadrul schemelor de sprijin acordate conform cadrului european temporar de ajutor de stat (Schema Covid-19), emise de Exim Banca Românească S.A. în numele și în contul statului (Legea nr.96/2000, cu modificările și completările ulterioare);

Majoritatea datoriei publice guvernamentale interne a fost reprezentată de titluri de stat, în timp ce datoria externă a fost reprezentată de euroobligațiuni emise pe piețele internaționale de capital și împrumuturi externe contractate de la instituții financiare internaționale. Din perspectiva criteriului rezidenței, cca 46% din datoria publică guvernamentală existentă la sfârșitul anului 2022 a fost contractată de la creditori rezidenți și cca 54% de la creditori nerezidenți.

Datoria publică guvernamentală după criteriul rezidenței creditorului (% din total datorie)

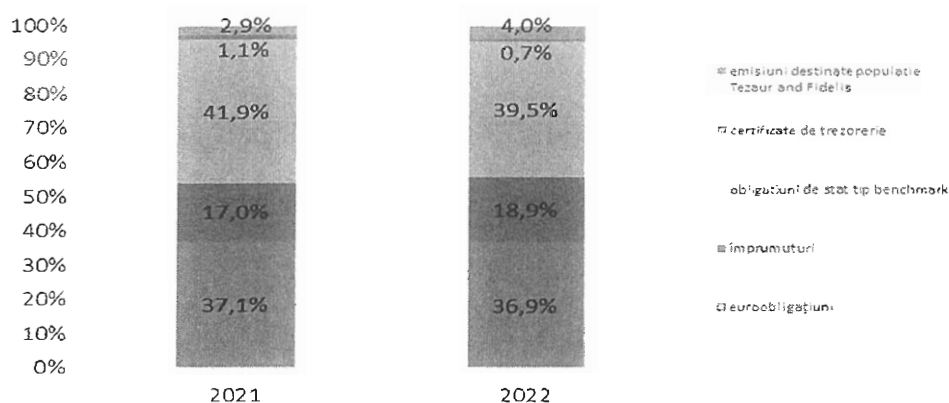

Sursă : MF

La sfârșitul anului 2022, ponderea titlurilor de stat (inclusiv cele destinate populației) a reprezentat 81,2% din total datorie publică guvernamentală, față de 83,0% la sfârșitul anului 2021.

Structura pe tipuri de instrumente a datoriei publice guvernamentale se prezintă astfel: (% datorie publică guvernamentală)

Sursă:MF

Serviciul datoriei publice guvernamentale

Serviciul datoriei publice guvernamentale aferent anului 2022 a crescut față de anul 2021 cu cca 36 mld. lei, așa cum rezultă din tabelul de mai jos:

miliarde lei

	2021	2022
Serviciul datoriei publice guvernamentale	70,8	106,7
din care:		
- directă ¹⁰	67,4	99,6
- garantată	3,4	7,1
Serviciul datoriei publice guvernamentale	70,8	106,7
din care:		
- rate de capital ¹¹	53,5	78,9
- dobânzi și comisioane	17,3	27,8

Alți indicatori¹² privind serviciul datoriei publice guvernamentale se prezintă astfel:

Indicatori	2021	2022
Serviciul datoriei publice guv. externe /Exportul de bunuri și servicii ¹³	2,0%	4,1%
Dobânzi aferente datoriei publice guv. externe/Exportul de bunuri și servicii ¹⁴	1,5%	1,4%
Dobânzi și comisioane/Venituri buget general consolidat ¹⁵	4,6%	7,4%
Dobânzi și comisioane /Cheltuieli buget general consolidat ¹⁶	3,8%	6,1%

10 Nu include rambursările din împrumuturile din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului și pe cele în contul instrumentelor de cash management.

11 Nu include rambursările din împrumuturile din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului și pe cele în contul instrumentelor de cash management.

12 Cheltuielile și veniturile bugetului general consolidat pentru anul 2022 sunt date operative, iar pentru indicatorii de la punctele 1 și 2 s-a avut în vedere exportul de bunuri și servicii publicat de Comisia Națională de Strategie și Prognoză aprilie 2023

13 Indicatorul arată măsura în care plățile în contul serviciului datoriei publice guvernamentale externe sunt acoperite din încasările din exportul de bunuri și servicii.

14 Indicatorul arată măsura în care costul cu dobânda aferentă datoriei publice guvernamentale externe este acoperit din încasările din exportul de bunuri și servicii.

15 Indicatorul arată măsura în care dobânzile și comisioanele aferente datoriei publice guvernamentale sunt acoperite de veniturile din bugetul general consolidat.

16 Indicatorul reprezintă ponderea plăților de dobânzi și comisioane aferente datoriei publice guvernamentale în total cheltuieli din bugetul general consolidat.

3.2 Implementarea Strategiei de administrare a datoriei publice guvernamentale pentru perioada 2022 -2024

Principalele obiective stabilite prin **Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale pentru perioada 2022-2024** se mențin neschimbate față de anii precedenți, respectiv:

1. asigurarea necesarului de finanțare al administrației publice centrale, pe fondul minimizării costurilor pe termen mediu și lung,
2. limitarea riscurilor asociate portofoliului datoriei publice guvernamentale, și
3. dezvoltarea pieței interne a titlurilor de stat.

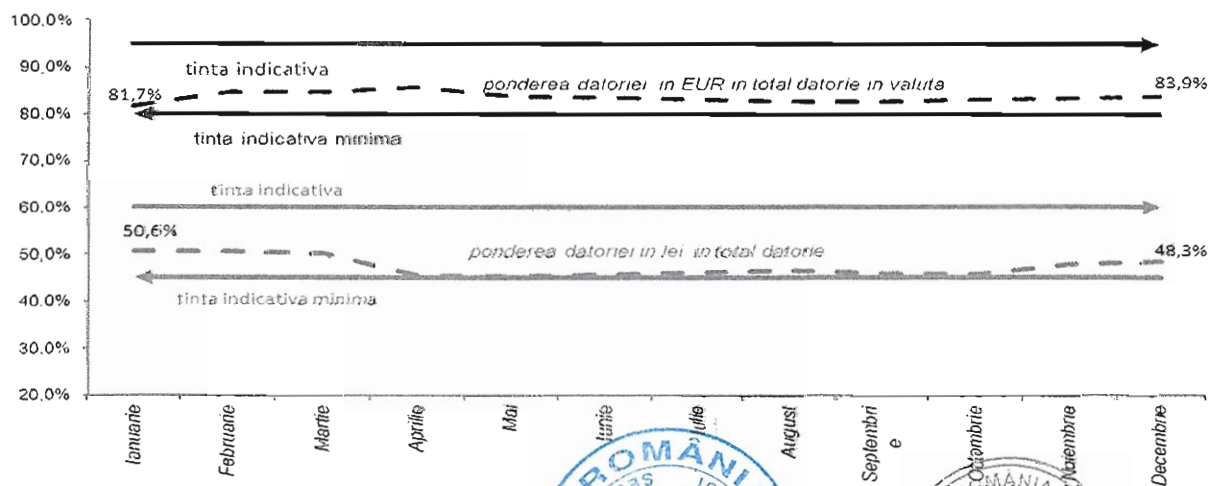
De la începutul anului 2022 și până în luna septembrie, indicatorii de risc s-au încadrat în țintele indicative stabilite conform Strategiei 2022-2024. Începând cu luna octombrie 2022, în contextul creșterii volumului de resurse atrase pe termen scurt pentru implementarea planului de finanțare aferent anului 2022, în special a titlurilor de stat pentru populație, indicatorii privind riscul de refinanțare și cei privind rata de dobândă "Ponderea datoriei în lei scadente în termen de 1 an (% din total)" și "Perioada medie până la următoarea modificare a ratei dobânzii pentru datoria totală (ani)" au depășit țintele indicative stabilite prin Strategia 2022-2024.

Performanța indicatorilor de risc în anul 2022

a. Evoluția indicatorilor privind riscul valutar

Indicatorii privind riscul valutar s-au încadrat în intervalele țintă stabilite prin Strategie pe tot parcursul anului. Indicatorul „Ponderea datoriei publice guvernamentale în EUR în total datorie publică guvernamentală în valută” s-a situat la un nivel (83,9%) în creștere comparativ cu cel înregistrat la începutul anului (81,7%), în timp ce indicatorul „Ponderea datoriei publice guvernamentale denominată în lei în total datorie publică guvernamentală” a scăzut ușor de la 50,6% la 48,3% la sfârșitul anului 2022.

Performanța indicatorilor de risc valutar

Sursa : MF

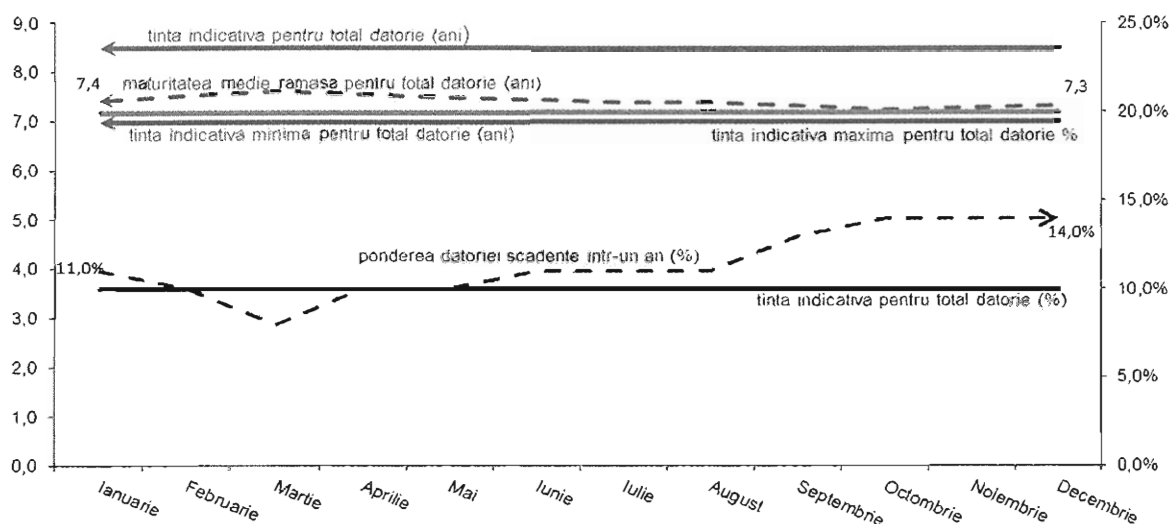

b. Evoluția indicatorilor privind riscul de refinanțare

Indicatorii privind riscul de refinanțare pentru total portofoliu de datorie publică guvernamentală s-au încadrat în intervalele țintă stabilite prin Strategie pe tot parcursul anului 2022.

Indicatorul „Maturitatea medie rămasă a portofoliului de datorie publică guvernamentală” a scăzut ușor de la 7,4 ani în luna ianuarie la 7,3 ani în luna decembrie, în principal ca urmare a emisiunilor de titluri de stat pe piața externă emise pe termen lung și foarte lung (până la 30 de ani) dar și pe maturități mai scurte de 4-7 ani în vederea adaptării la cererea investitorilor de pe aceste piețe, în timp ce indicatorul „Ponderea datoriei scadente în termen de 1 an în total datorie publică guvernamentală” a crescut de la 11% la 14% la sfârșitul anului 2022.

Performanța indicatorilor riscului de refinanțare pentru total datorie publică guvernamentală

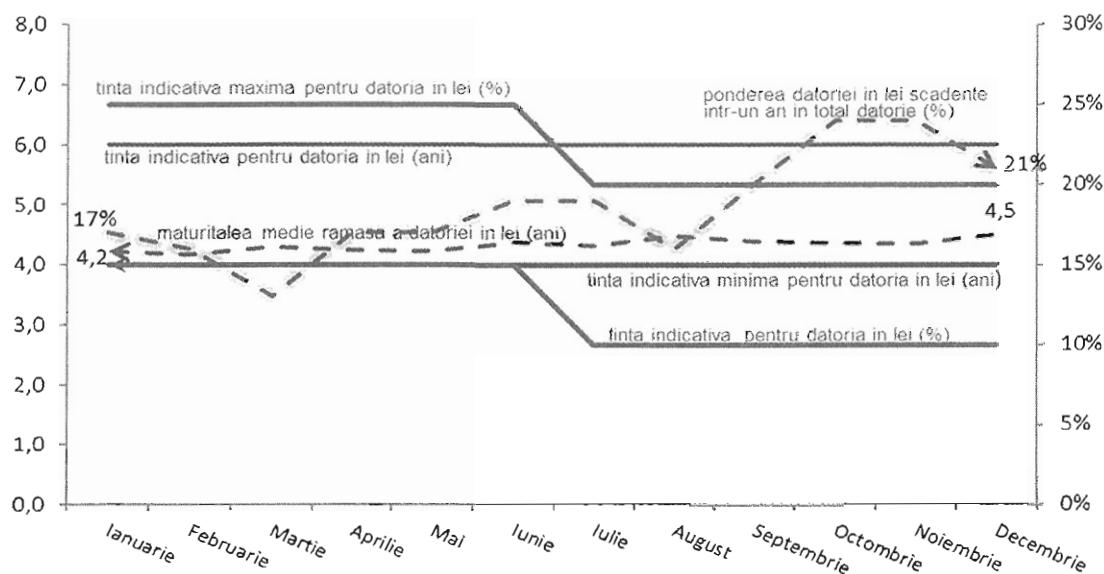

Sursa: MF

În ceea ce privește indicatorii privind riscul de refinanțare pentru datoria publică în lei, indicatorul „Maturitatea medie rămasă a datoriei publice guvernamentale în lei” s-a situat în limitele țintelor indicative, maturitatea majorându-se la 4,5 ani față de 4,2 ani în luna ianuarie 2022. Indicatorul „Ponderea datoriei publice guvernamentale în lei scadentă în termen de un an” a crescut gradual de la 17% în luna ianuarie la 21% în decembrie, depășind începând cu luna octombrie 2022 ținta indicativă de 20%, în contextul creșterii volumului de resurse atrase pe termen scurt pentru implementarea planului de finanțare aferent anului 2022, în special a titlurilor de stat pentru populație.

Performanța indicatorilor riscului de refinanțare pentru datoria denominată în lei

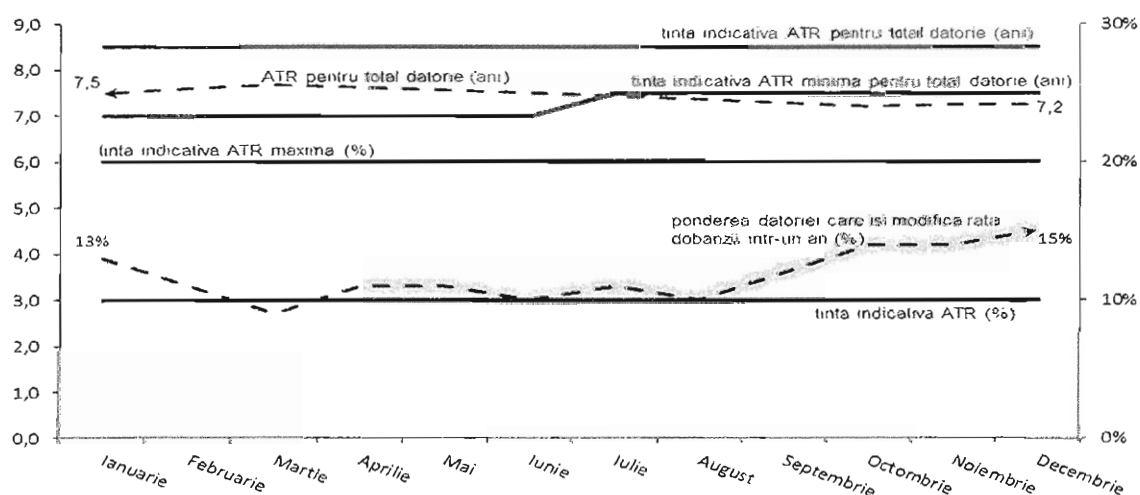

Sursa: MF

c. Evoluția indicatorilor privind riscul de rată de dobândă

Indicatorul "Perioada medie până la următoarea modificare a ratei dobânzii pentru datoria totală (ani)" a depășit începând cu luna iulie ținta indicativă de 7,5 ani, înregistrând 7,2 ani la sfârșitul anului, urmare a creșterii volumului de resurse atrase pe termen scurt pentru implementarea planului de finanțare aferent anului 2022, în special a titlurilor de stat pentru populație. Indicatorul "Ponderea datoriei care își modifică rata de dobândă într-un an" s-a menținut în ținta indicativă.

Performanța indicatorilor privind riscul de rată de dobândă pentru total datorie publică guvernamentală

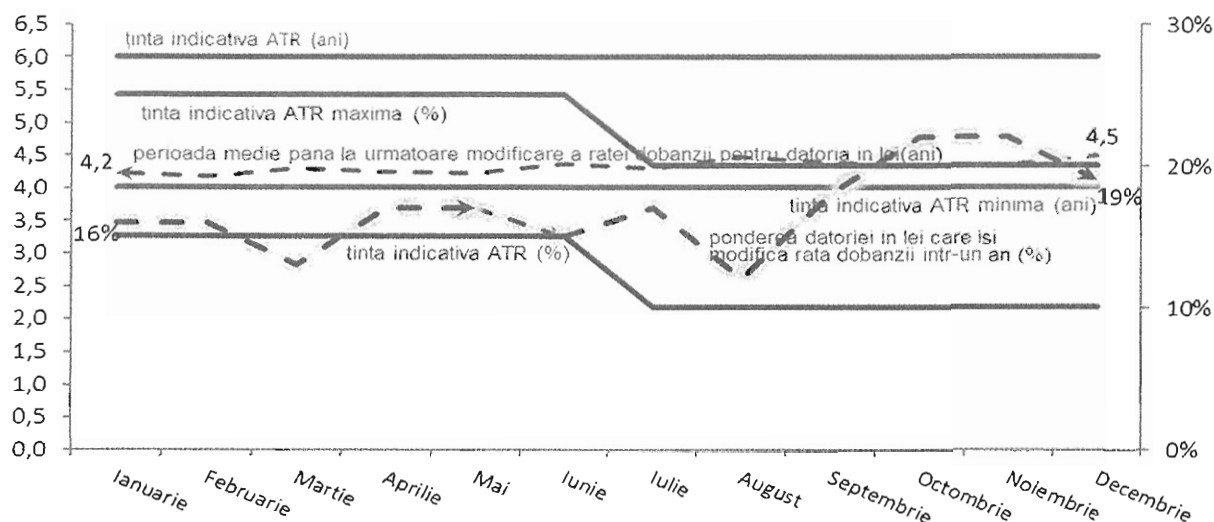

Sursa: MF

Evoluția indicatorilor de risc al ratei dobânzii pentru datoria în lei s-a corelat cu cea a indicatorilor pentru riscul de refinanțare pentru datoria în lei, indicatorul "*Pondere datorii în lei care își modifică rata dobânzii într-un an*" depășind temporar în perioada octombrie-noiembrie 2022 ținta indicativă stabilită conform Strategiei.

Performanța indicatorilor pentru riscul de rată de dobândă pentru datoria publică guvernamentală în lei

Sursa: MF

4. Datoria guvernamentală conform metodologiei UE

La sfârșitul anului 2022, datoria guvernamentală brută¹⁷ conform metodologiei UE s-a situat în continuare la un nivel sustenabil de 47,3% din PIB, sub plafonul de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht, iar dacă se au în vedere activele financiare lichide¹⁸, nivelul datoriei guvernamentale nete a fost de 39,8% din PIB.

Conform datelor publicate de EUROSTAT¹⁹, la sfârșitul lui 2022 România s-a situat pe locul 18 între statele membre UE ca nivel de îndatorare, de 47,3% din PIB, media datoriei guvernamentale pentru zona euro (EA 20) fiind de 91,6% din PIB, iar cea pentru UE27 fiind de 84,0% din PIB.

Un număr de 13 state membre au înregistrat, la finele anului 2022, un nivel al datoriei publice guvernamentale în PIB de peste 60% din PIB cele mai ridicate niveluri înregistrându-se în Grecia (171,3%), Italia (144,4%), Portugalia (113,9%), Spania (113,2%), Franța (111,6%) și Belgia (105,1%).

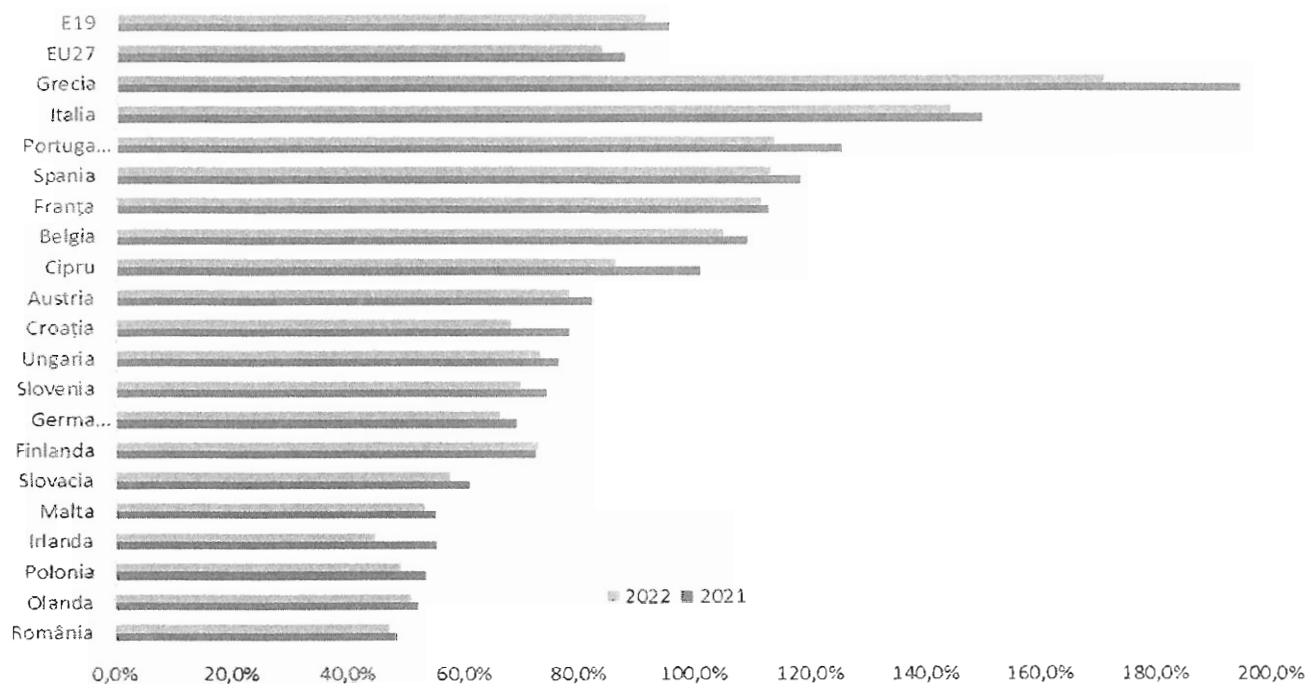
¹⁷ Reprezintă datoria administrației publice la valoare nominală, consolidată în cadrul subsectoarelor administrației publice și nu include garanțiile acordate de stat și de unitățile administrativ-teritoriale, cu excepția celor plătite din buget, sau pentru care s-au efectuat 3 plăți succesive de către garant.

¹⁸ AF1(aur și DST), AF2(depozite și numerar), AF3(titluri de valoare, altele decât acțiuni), AF5 (acțiuni și alte participații la capital, dacă sunt cotate la bursă, inclusiv unități ale fondurilor mutuale).

¹⁹ Comunicat Eurostat nr. 47/2023 din 21 aprilie 2023

Comparații UE27 (% datoria guvernamentală în PIB)

Sursa: Eurostat

MINISTRUL FINANTELOR,

Marcel Ioan Boloș

